

Praktik på læreruddannelsen, University College Lillebælt

Praktikken tager afsæt i Partnerskabsaftaler¹, som Læreruddannelsen i Jelling indgår med repræsentanter for øverste ledelse i kommunen, de kommunale koordinatore eller ledelse og koordinatore hos fri-, privat-, og efterskoler. Forankringen til øverste ledelse ses som en vigtig faktor for både forpligtelsen på kvalitet og i samarbejdet. Læreruddannelsens kriterier for brug af praktikskoler, udover de indholdsmæssige krav, har været at få opbygget faste praktikskoler, hvor erfaring og viden om praktik akkumuleres. Derudover samarbejder læreruddannelsen med et bredt udsnit af kommuner fra aftagerfeltet, og ønsker at bruge skoler fra forskellige områder i den enkelte kommune for at sikre diversiteten. Praktikledelsen afholder årlige arbejdsdage sammen med praktikkoordinatorerne. Den tætte kontakt med koordinatorene muliggør diskussioner og didaktiske overvejelser om praktik generelt, og giver forståelse og indsigt i læreruddannelse og i hele praktikfaget. Praktikfaget er beskrevet som et fag med progression gennem de tre praktikmoduler

Struktur

På Læreruddannelsen i Jelling er de tre praktikperioder placeret på 2. 3. og 4. studieår.

De studerende stifter dog bekendtskab med, og opnår fortrolighed med praksis allerede på 1. årgang ved skolementorordningen – en særlig form for praksistilknytning på 1. årgang.

Skolementorordningen er et samarbejde med skoler og ungdomsuddannelser i et partnerskab om gensidig udvikling, hvor målet dels er at medvirke til udvikling af de studerendes kompetencer, dels medvirke til udvikling af hhv. skole, lærer- og pædagoguddannelse. Samarbejdet skal styrke virkelighedsnære uddannelser, hvor de studerende samarbejder med lærere og evt. andre personalegrupper i skolen om aktuelle udfordringer i skolen.

Lærerstudende skal uddannes til at møde skolens udfordringer, herunder begyndende udvikling af professionsidentiteten. Det kræver, at lærerstudende får særlige kompetencer indenfor praksisnær læring. Den praksisnære læring er genstand for analyser, som gennem anvendelse af teori foranlediger refleksioner. Disse refleksioner udmøntes på sigt gennem nye aktioner i praksis.

Praktikken er på alle tre praktkniveauer struktureret i fem dele:

- 1) forarbejde
- 2) praktkdelperiode 1 på 3 uger
- 3) en mellemliggende praktiktilknytningsperiode
- 4) praktkdelperiode 2
- 5) praktikprøven.

Den samlede praktik strækker sig således over ca. 4 måneder.

Ud over skoler i Danmark arbejdes der på at udvide samarbejdet med skoler i udlandet, med henblik på at styrke den internationale del i læreruddannelsen. Andre danske undervisningsinstitutioner som eks.

museer med skoletjenester kan være praktiksteder for studerende

Proces

Arbejdet med de studerendes praktik initieres af praktikmentorerne gennem fælles oplæg, med emner som observation og empiriindsamling. Der arbejdes løbende med fokus på praksis- problemstillinger, og hvordan disse kan undersøges i praktikken.

De studerende får tidligt kontakt til praktikskolen gennem en praktikbesøgsdag, hvor de er friholdt fra anden undervisning. På besøgsdagen er skolens uddannelsesplan for praktikken, en vigtig del af information og forventningsafstemning mellem studerende og skole.

Ligeledes er det didaktisk mødested et vigtigt parameter i praktikken. Her mødes praktiklærer, praktikmentor og studerende omkring praktikkens kompetencemål og afvikling

1. delpraktik, jf. ovenstående struktur planlægges efterfølgende af de studerende ud fra praktiklærernes vejledning. Der tages hensyn til de studerendes praktkniveau i forhold til færdigheds- og vidensområder fra praktikkens kompetenceområder, samt fagdidaktiske indsigt fra undervisningsfagene. Praktikken forbindes således til undervisningsfagene i læreruddannelsen.

Mellem praktikperioderne har de studerende mulighed for at have kontakt og være på praktikskolen i et vist omfang. Dette er aftalt og beskrevet gennem Partnerskabsaftalerne. De studerende har her mulighed for at kvalificere og undersøge de valgte problemstillinger og f.eks. deltage i skolens forældresamarbejde. På læreruddannelsen kvalificeres praktikken gennem praktikmentorerne fokusering på eks. "hvad har de studerende set og oplevet", empiriindsamling, analyse af observationer og analyser af udvalgte cases fra praktik. Praktikmentorerne vælger ofte at samle en hel årgang til mere teoretiske oplæg om disse emner, som senere gennem vejledningsaktiviteter kvalificeres yderligere til de

¹ Standardaftalen kan ses på: <http://esdhweb.ucl.dk/475127.Partnerskabsaftale.pdf>

enkelte studerendes fokuspunkter og problemstillinger. Der arbejdes ud fra praktikkompetencebeskrivelserne og med både videns- og færdighedsområder.

I 2. delpraktik arbejder de studerende med undervisning, undersøgelse af problemstillinger, indsamling af empiri m.m. – med hjælp fra praktiklærer og i dialog med praktikmentor gennem bl.a. dialogfora i praktikportalen.

Under og efter 2. delpraktik arbejder de studerende med udformning af praktikopgaven til prøven. Der gives vejledning til denne del af både praktiklærer og praktikmentor. Der er fokus på kompetencebeskrivelsernes færdigheds- og videnmål og sammenhængen mellem praksis og teori.

Opgaven tager udgangspunkt i et udvalgt kompetenceområde af praktikfaget. Det valgte område analyseres ud fra empiri fra praksis med inddragelse både almen didaktisk og fagdidaktisk teori. Til prøven udfoldes opgaven til alle praktikfagets kompetenceområder.

Udviklingsmuligheder

Der er oplagt muligheder i at uddybe og kvalificere samarbejdet mellem undervisningsfag, praktikskole og praktik v. praktikmentor, for dermed at sammenkæde hele læreruddannelsen i praktikfaget.

Dialogfora, under og efter praktikken, kunne indeholde udviklingspotentiale for den studerendes undervisningsfag – og læreruddannelsens fagunderviseres kontakt og samarbejde med praksisfeltet.

Elektroniske møderum kunne erstatte det fysiske møde og mindske transporttid, således at der var mere tid til det egentlige didaktiske fokus.

Praktiksamarbejdet mellem perioderne er under stadig udvikling. Praktikstedets involvering af praktiklærere og studerende i den mellemliggende periode betyder meget for de studerendes praksislæring. Samtidig er det vigtigt at fastholde praktik som en selvstændig del, noget som har sin egen værdi:

Der kunne arbejdes på andre, mere praksisnære prøveformer. Praktikfaget består af 3 moduler, der alle p.t. er med prøve. Det kunne overvejes at ændre på dette mhp. færre og mere praksisnære prøveformer.

Og endeligt er der udviklingsmuligheder i forhold til tværprofessionelle praktikker og praktiksteder, eksempelvis teknologiværksteder mv.